

ULKOMAALAISTEN YRITYSOSTOJEN SEURANNASTA ANNETTUA LAKIA KOSKEVIA KYSYMYKSIÄ & VASTAUKSIA:

Mitkä ovat lain tavoitteet?

Lain lähtökohtana on ulkomaisten investointien edistäminen ja positiivinen suhtautuminen ulkomaalaisomistukseen. Tältä pohjalta on tärkeää pitää mielessä, että laki on tarkoitettu ensisijaisesti ulkomaalaisten yritysostojen seurannan välineeksi.

Käytännössä lailla pyritään turvaamaan erittäin tärkeitä kansallisia etuja eli erityisesti maanpuolustusta, huoltovarmuutta ja yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja.

Erittäin tärkeän kansallisen edun niin vaatiessa laki mahdollistaa, että vaikutusvallan siirtymistä ulkomaalaisille omistajille voidaan rajoittaa seurannan kohteena olevissa yrityksissä.

Viime vuosina myös useat muut EU:n jäsenvaltiot ovat tarkistaneet ja ajanmukaistaneet ulkomaisia investointeja koskevaa lainsäädäntöään. Jäsenvaltioilla on oikeus rajoittaa sekä palvelujen tarjoamisen vapautta että sijoittautumisoikeutta toimenpitein, jotka ovat perusteltuja ”yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta”.

Mitä tarkoitetaan ulkomaisella omistajalla?

Ulkomaisia omistajia ovat ulkomaalaiset luonnolliset henkilöt, joilla ei ole asuinpaikkaa EU:n tai EFTA:n jäsenvaltioiden alueella, sekä ulkomaalaiset yhteisöt ja säätiöt, joilla ei ole kotipaikkaa EU:n tai EFTA:n jäsenvaltioiden alueella.

Ulkomaisia omistajia ovat myös yhteisöt ja säätiöt, joilla on kotipaikka EU:n tai EFTA:n jäsenvaltiossa, mutta joiden osalta muulla ulkomaisella omistajalla on vähintään yksi kymmenesosa osakeyhtiön kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä tai vastaava tosiasiallinen vaikutusvalta yhteisössä.

Tämän lisäksi puolustussektoria (ml. kaksikäyttöt tuotteita) koskevan yritysoston osalta ulkomaisena omistajana pidetään tahoja, jolla on kotipaikka EU:n tai EFTA:n jäsenvaltiossa.

Millaista yritystä on pidettävä yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittisenä?

Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittisyys voi vaihdella Suomen kulloisenkin turvallisuuspoliittisen tilanteen mukaan. Pääsääntöisesti huoltovarmuuden turvaaminen kussakin tilanteessa on ratkaisevaa.

Laissa ei luetella niitä yksityisen ja julkisen sektorin aloja tai toimintoja, joiden yritykset kuuluvat seurannan piiriin. Tämä johtuu siitä, että pitemmäksi aikaa

eteenpäin ei ole mahdollista määritellä, mitkä alat ja toiminnot ovat yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittisiä. Maanpuolustuksen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden sekä yhteiskunnan muiden elintärkeiden toimintojen tarpeet määräytyvät viime kädessä kunakin ajankohtana vallitsevien olosuhteiden mukaan. Yrityksen toiminta huoltovarmuuden tai muiden elintärkeiden toimintojen kannalta tärkeällä alalla ei kuitenkaan välttämättä merkitse, että se olisi lain mukaisen seurannan kohteena. Esimerkiksi elintarvikehuollon tai logistiikan toimialoilla toimii lukuisia yrityksiä, joilla ei ole kriittistä merkitystä huoltovarmuuden kannalta.

Ohjeellista informaatiota lain soveltamisalasta voi saada esimerkiksi valtioneuvoston säännöllisesti laatimien huoltovarmuutta ja kansallista turvallisuutta koskevien julkisten ohjausasiakirjojen perusteella.

[Valtioneuvoston päätös huoltovarmuuden tavoitteista \(1048/2018\)](#)

[Yhteiskunnan turvallisuusstrategia \(valtioneuvoston periaatepäätös 2.11.2017\)](#)

Mitä tarkoitetaan puolustussektorin yrityksellä?

Puolustusteollisuusyrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka on toimittanut/tuottanut tai toimittaa/tuottaa edelleen puolustustarvikkeita tai muita sotilaalliselle maanpuolustukselle tärkeitä palveluja tai tuotteita puolustusministeriölle, puolustusvoimille tai rajavartiolaitokselle.

Myös vientivalvontalain (562/996) mukaisia ns. kaksikäyttötuotteita tuottava yritys katsotaan puolustusteollisuusyritykseksi.

Milloin lain edellyttämä hakemus/ilmoitus yritysostosta tulee tehdä?

Jos yritysoston kohteena on puolustussektorin yritys, hakemus on pakollinen ja se tulee aina tehdä etukäteen työ- ja elinkeinoministeriölle (TEM). Laissa ei ole määritelty määräaikoja, missä ajassa TEM voi puuttua puolustussektorin yritysostoon, jos hakemusta ei ole ministeriölle toimitettu.

Jos kysymyksessä on muu kuin puolustussektorin yritysosto, ilmoitus on vapaaehtoinen ja se voidaan tehdä myös etukäteen. Etukäteinen ilmoitus voidaan kuitenkin tehdä vasta yritysjärjestelyn lopullista toteuttamista välittömästi edeltävässä vaiheessa (esim. suunnitellusta kaupasta on tehty jo osapuolia ehdollisesti velvoittava aiesopimus).

TEM seuraa toteutettuja ulkomaalaisia yritysostoja seurannan kohteina olevissa yrityksissä yhteistyöverkostonsa kanssa. Ministeriö voi seurantatehtävän perusteella myös oma-aloitteisesti pyytää tietoja yritysostoista, jotka ovat lain mukaisen seurannan kohteina.

Mikäli hakija arvioi, että kohdeyritys saattaisi mahdollisesti olla yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittinen yritys, ilmoituksen toimittaminen työ- ja elinkeinoministeriölle on suositeltavaa.

Mitkä ovat laissa määritellyt omistusosuusrajat, jolloin yritysosto edellyttää työ- ja elinkeinoministeriön vahvistusta?

Jos ulkomainen omistaja hankkii seurannan kohteena olevasta yrityksestä vähintään yhden kymmenesosan, vähintään yhden kolmasosan tai vähintään puolet yhtiön kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä tai vastaavan tosiasiallisen vaikutusvallan seurannan kohteessa, hakemus/ilmoitus tulee tehdä.

Erityisestä syystä ostaja voidaan velvoittaa tekemään hakemus/ilmoitus myös käsittelyn jälkeen toteutettavasta vaikutusvaltaa lisäävästä toimenpiteestä, joka ei johtaisi näiden rajojen ylittymiseen.

Yritystoston määritelmää koskevat muutokset lakiin tulivat voimaan 1.7.2014.

Onko hakemukseen/ilmoitukseen olemassa valmista lomaketta? Mitä tietoja hakemukseen tulee sisällyttää?

Hakemus/ilmoitus on vapaamuotoinen, mutta sen tulee kuitenkin sisältää yritystoston vahvistamisen kannalta keskeiset tiedot seurannan kohteesta, ulkomaisesta omistajasta ja yritystostosta.

Työ- ja elinkeinoministeriö voi pyytää asian käsittelyn kannalta tarvittavia lisätietoja siihen saakka, kunnes hakemuksessa/ilmoituksessa toimitettujen tietojen voidaan katsovan olevan riittäviä päätöksentekoa varten. Tiedot on pyydettävä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun ministeriö on saanut tiedon yritystostosta.

Viitteellinen muistilista hakemukseen/ilmoitukseen sisällytettävistä tiedoista on [verkkosivuilla](#).

Kuinka kauan vahvistusprosessi työ- ja elinkeinoministeriössä kestää?

Hakemukset/ilmoitukset käsitellään aina kiireellisinä ministeriössä.

Käsittelyaika vaihtelee tapausittain asian laajuudesta riippuen. Valmistellessaan yritysostoa koskevaa asiaa, ministeriö hankkii tarpeellisessa laajuudessa lausuntoja myös muilta viranomaisilta, johon prosessiin tulee ajallisesti myös varautua. Lausuntokierroksen kesto on normaalisti noin kolme viikkoa.

Työ- ja elinkeinoministeriön jatkoselvitykseen ryhtymistä koskevan kuuden viikon määräajan ja asian käsittelyn mahdollista siirtämistä koskevan kolmen kuukauden määräajan laskeminen alkaa vasta siitä, kun ministeriö katsoo, että asian käsittelyn kannalta kaikki tarvittavat tiedot on hakijalta vastaanotettu.